

Sølle stiklinger fra vindueskarmen

Den anerkendte danske kunstner Jesper Just har omdannet kunsthallen Gl. Holtegaard til en planteskole. Her kan man se flotte og marmoragtige videoer af balletkroppe, som er Justs signatur – men hans take på klimakrisen er undervældende

KUNSTKRITIK
Af Bodil Skovgaard Nielsen

Den danske kunstner Jesper Just er en verdensstjerne. Hans værker findes på de ypperste kunstmuseer såsom Tate Modern i London og Guggenheim og MoMA i New York. Han har udstillet for Danmark på Vendigbiennalen, i samtidskunsttemplet Palais de Tokyo i Paris og modtaget Eckersberg Medallien og den prestigefyldte Carnegie Art Award.

Hvor Olafur Eliasson blev en verdensstjerne ved at gøre klimakrisen til et skønhedsmæssigt anliggende, eksempelvis ved at installere en rislende bæk eller et storslået tågelandskab midt i et museum, har Just (f. 1974) samme flair for at gøre et svært emne lækkert at se på. Hos ham er emnet det moderne livs indfiltrering i internet, datastrømme og teknologi.

Hans signatur er tunge arrangementer af LED-skærme, der viser loopende videoer med glatte kroppe, der vrider sig ubekvent og alligevel lidt pirrende, mens elektriske systemer monitorerer deres bevægelser.

Just og Eliasson deler en vis afmålt patos, som for nogle har en særlig skandinavisk charme. Just sigter mod det centrale følelsesregister med videoer om syge kroppe,

der er afhængige af teknologiske hjælpemidler, men skjuler melodramaet ved at filme i langsomme og beigetonede skud.

I hans aktuelle totalinstallation på Gl. Holtegaard i Nordsjælland med titlen *Seminarium* ligefrem lever og ånder værkerne for øjnene af os. For her står glasvaser med plantestiklinger foran store videoskærme, der udsender infrarødt lys, som planterne bruger i deres fotosyntese.

Videoerne viser små bevægelser i balletdanseres rygge, fødder eller overarme. Det infrarøde lys er dæmpet lillapink, og der ligger blottede ledninger med vand- og strømtilførsel direkte på gulvet. Både ledningerne og muskeltrækningerne under de toptrænede atleters hud minder om planternes skrøbelige rødder

”

Det virker for nemt bare at ploppe noget persille i vand og sige, at det er et billede på moderne kapitalisme og teknologi

i vandet. Vi er alle sammen en del af et udsat netværk, synes *Seminarium* at sige.

For Just har kastet sig over et emne, der er mere hot end nogensinde: klimakunsten.

Barokhave og biohacking

Vinduerne er blændede af en slags matteret plastik, som får Gl. Holtegaards barokhave udenfor til at træde frem i neonagtige blå og grønne farver. Den stringens, som en havearkitekt har underlagt væksterne derude engang i 1700-tallet, spejler selvfølgelig planterne og atleternes kroppe indenfor.

Tidsspændet er enormt, skal vi forstå, og udstillingstitlen *Seminarium* betyder både læreanstalt og planteskole.

Det, vi skal lære på Justs planteanstalt, er, at der ikke er nogen grænse mellem natur og kultur i den moderne verden. Havebrug minder om hård kropstræning, som igen minder om den måde, hvorpå teknologien omsætter alt til ettaller og nuller. Tjek. Der kører endda et lydspor i alle rummene med en tung, hvid støj a la det, en stavblender laver, når der er noget på tværs. En kvindestemme hvisker indimellem brudstykker af en reklametekst for teknologisk hacking af kroppens aldring: »Ready. Play. Feel ...« lyder det monotont med en robots manglende engagement i stemmen.

Alt dette er Justs opskrift på en klimadystopi. Hvis man tror, man skal på planteeventyr, bliver man skuffet, for her er mere hårdt stål, glas og plastik, end frodigt liv.

Men hvorfor føles den lektie så undervældende? De meget lidt overraskende sammenligninger mellem rødder og ledninger rører ikke ved noget i mig. Og jeg tror, det har at gøre med planternes noget billige statur.

Materiale-mangel

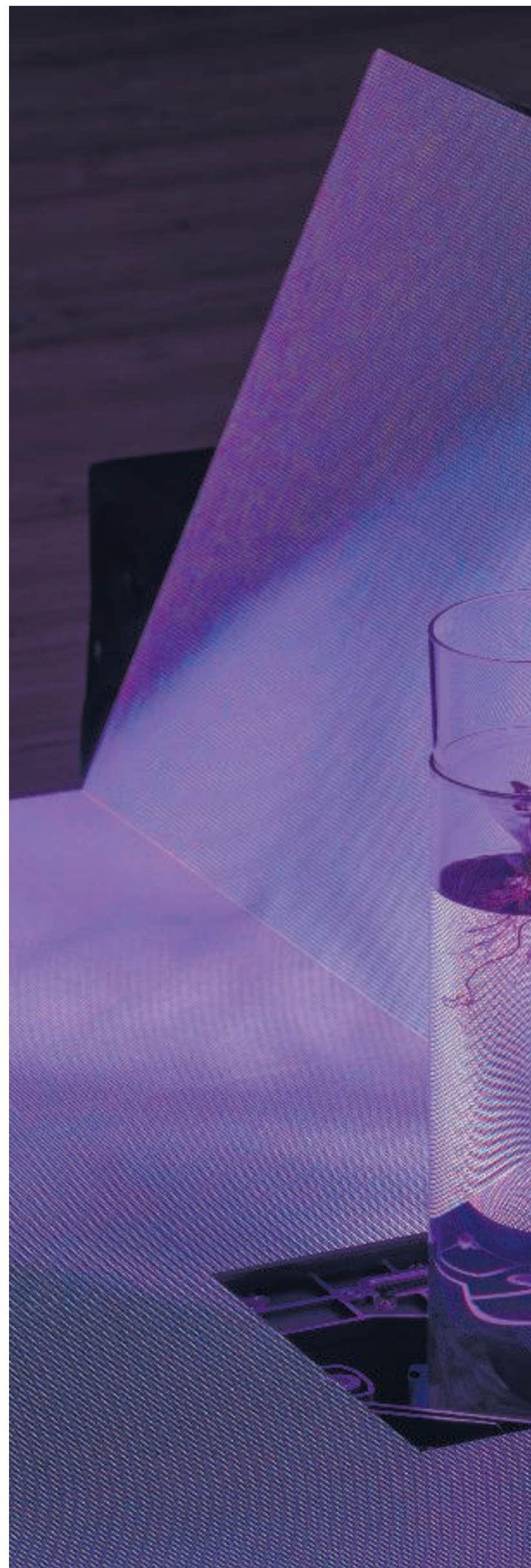
I introteksten står der, at visse af planterne kan spises, andre er giftige, og nogle kan smøres på huden. Men jeg kan ikke finde mere

præcise plantena-vne eller funktioner, så hvad er det egentlig, de skal bruges til?

Hele vandingsforløbet er indrettet efter stiklingerne, som mest af

alt ligner de små skud, mine venner og jeg udveksler fra vores respektive vindueskarme.

Det burde ikke gøre så meget, at det ikke er hverken urskovs-

Jesper Justs udstilling på Gl. Holtegaard virker dovent materialemæssigt, og han er ellers så god til materialer.
Foto: David Stjernholm

mæssigt, fordi Just plejer at være så god til netop materialer. I hans smukke videoinstallation *Circuits (Interpassivities)* fra 2018 viste han klip af lignende apatiske balletkroppe som på Gl. Holtegaard, som blev tilført strøm med elektrode-systemer. Justs kropsoptagethed dækker i virkeligheden over en materiel eller skulpturel optagethed, for dansernes bløde og organiske hud ligner glat marmor, og deres muskler kunne være hugget i sten.

På en video på *Seminarium* ser man en mands – eller er det en kvindes? – benede ryg bagfra, mens han-hun-hen gisper, og det registreres i hver en rygsøjlehvirvel. Andre steder holder fødder om hænder, eller ben er viklet sammen med arme eller maver, så det er svært helt at få overblik over, hvilke kropsdele vi ser på, og hvor mange mennesker der egentlig er tale om.

De skulpturelle kroppe vises på sorte skærmapparater, som man i sig selv har lyst til at røre ved. De ligner tykt, digitalt kød – og Justs evne til at materialisere det stof, som videoens flimmerværk kommer ud af, er imponerende. Man får blik for dybder og flader af blankt eller blødt plastik og må gå hele vejen rundt om de masseproducerede genstande, som var det skulpturer af Rodin.

I *Interpassivities (Circuits)* var enkelte skærme revet løs og lå og blinkede helt stakkels for sig selv, og på Gl. Holtegaard er der også »sorte huller« i enkelte skærme, som om et teknologiædende monster har været på frådende natvisit og hugget en bid. De mystiske mangler giver kun endnu mere lyst til at gå i dybden med teknologiens stof.

Et gennemgående fedt greb i *Seminarium* er, at kropsdetaljerne er filmet med en slags gennemlysning, så det ligner, at der sidder små lys lige under huden og bipper. Som E.T.'s lysende finger, bare i ankler eller kraveben eller det bløde sted på en balle.

Det er en original måde at vise

forbindelsesleddene i vores techno-kulturnatur-verden; for hvordan spiller blod og bakterier egentlig sammen derinde bag huden? Jeg kan hverken helt begribe mine cellers konstante deling eller det sammenspil mellem dimser, der får min computer til at fungere, men Just gør dette ret svimlende mysterium til noget, jeg kan kigge på – og både forundres og forfærdes over.

Gejlet op på piedestaler

I udstillingskataloget kan jeg læse, at Just er inspireret af den antiracistiske tekst *Glitch Feminism – A Manifesto* (2020) af den amerikanske forfatter Legacy Russel, som mener, at frygten for fejl og hakken i teknologiske processer kan sammenlignes med den måde, kvinder og sorte mennesker ses på som »forstyrrelser« i den hvide, patriarkalske verdensorden. Det kan da godt være. Men siger det egentlig særlig meget at gribe sådan en sammenligning ud af den blå luft? Der er ikke specielt mange *glitches* i det velordnede plantesystem.

Jesper Just ved godt, at han er god til at indfange tidsånden i sine skulpturelle videoværker, hvad end det handler om elektronik, varer

eller nu klima. Men jeg synes ikke nødvendigvis, man bør inkorporere hvad som helst, bare fordi man kan. At lave kunst om klimakrisen kræver blik for det komplekse net- og rodværk (for nu at blive i metaforerne), som biodiversitet og Co2-udledninger indgår i. Ligesom kvindehad og racisme kræver mere end en fiks henvisning.

De stakkels stiklinger er stillet frem som udstillingens hovednummer, gejlet op på piedestaler af alle de vandingsanordninger og lys og ledninger. Men en ordentlig gartner ville vel i det mindste interessere sig for, hvilke arter der dyrkes. For deres egenart, beskaffenhed og plantekroppe. Vi er trods alt på et seminarium, jo.

bsn@information.dk

Jesper Just: 'Seminarium'. Gl. Holtegaard. Til 4. juli

vildt eller udpint lossepladskunst a la Tue Greenfort. Men de der stiklinger er omvendt også bare dybt uimponerende. For det virker for nemt bare at ploppe noget persille i

vand og sige, at det er et billede på moderne kapitalisme og teknologi.

Plastikkens blødhed

Det virker også dovent materiale-

